

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 8. An, & quatenus Angeli cognoscant mysteria gratiæ, & entia
supernaturalia;

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

SECTIO VIII.

An, & quatenus Angeli cognoscant
mysteria gratiae?

Respondeo non nosse quidem Angelos
haec mysteria gratiae, quae quoad sub-
stantiam supernaturalia sunt. Secus autem
ea, quae tantum quoad modum. Declaratur
& probatur responsum. Primo, loquimur
hic de Angelis secundum vires solas natura-
les spectatis, citra reuelationem & familia
adiumenta supernaturalia. Alioquin enim
nullum est mysterium ad eodē naturale,
quod non queat Angelis reddi credibile suffi-
cienter, ut patet ex mysterio Trinitatis,
omnium apice, nobis factū credibili. Se-
cundo, loquimur de actuali existentia, non
de mera possibilitate. Neque enim dis-
tributum est, quin generatim & confusē, ex
naturalibus quae facta sunt colligant Angeli
alia multa supra naturam vires esse Deo possi-
bilia. Sed neque etiam ignorant esse in Deo
aliqua supra id omne, quod ex effectis natu-
ralibus de eo tanquam naturae auctore
colligitur.

Tertio, loquimur de noticia specifica &
propria seu germana, entium supernatura-
lium, ut talium. Alioqui enim norunt Ange-
li confusē actus suos in substantia superna-
turali: aequē ac nos, qui experimur in-
tuituē & cogitā, etiam naturaliter, actus
notitiae supernaturalis fidei, spei, & chari-
tatis: etsi non germanē, neque secundum
supernaturalitatem expresse cognitam. Ex-
perimur enim huiusmodi actus in nobis, eo-
dem plane modo, quo similes alios in eodem
obiectum tendentes, in substantia naturales.
Ad eodē ut neque illis discernere ab inuicem:
neque discernere, si loco actus in sub-
stantia supernaturali, substitueretur natu-
ralis aliunde similis. Quarto, non est hic ser-
mo de noticia tantum coniecturali: possunt
aliam aliquam colligere coniecturaliter: ut
de substantiationem Eucharisticam, visis
accidentibus sine subiecto.

Quinto, mysteria gratiae, siue entia super-
naturalia, alia sunt quoad substantiam: alia
quoad modum tantum. Priora sunt ea, quo-
rum substantia, vel entitas, & essentia est
supra ordinem rerum omnium naturalium:
ita ut neque ipsa, neque similia, sal-
tem specificē, aut quali specificē, vi cau-
sarum naturalium fieri possint. Huiusmo-
di sunt gratia & gloria, & cetera eiusdem
ordinis. Posteriora vero sunt ea, quae li-
cet in entitate & substantia naturalia sint,
ac vel ipsa, vel similia, contingi possunt vi
causarum naturalium: superant tamen natu-
rae ordinem quoad aliquem modum, quo
vel effecta sunt, vel intrinsecē aut ex-
trinsecē affecta. Sicut visus caeco restitu-
tus miraculosē, est supernaturalis quo-
ad modum efficiendi, seu restituendi. Sic

etiam qualitas intensa supra naturam ordi-
nem, esset supernaturalis quoad modum
illum intrinsecum intentionis: & accidentia
Eucharistica suspensa à subiecto, sunt quoad
hoc supernaturalia: & corpus Christi ut in-
diuisibiliter positum in eodem sacramento,
aliaque id genus.

Prioris ergo generis supernaturalia esse
Angelis naturaliter ignota, docent Theo-
logi communi fere consensu. Ac de qui-
busdam certum est, ut de mysterio Tri-
nitatis, de quo id ostendimus disput. 23.
sect. 1. & disput. 27. sect. 3. Aequē myste-
rio Incarnationis & Christi diuinitate idem
ostendimus disput. 1. de Incarnat. sect. 2.
Et satis patet ex eo, quod si dæmon co-
gnouisset Christum esse Deum: non eum
ad peccandum, & ad se adorandum indu-
cere conatus esset, Matth. 4. vers. 3. & se-
quentibus: neque ibidem & alibi dubi-
tasset de ipsius diuinitate, quam tamen pos-
tea ex multitudinē miraculorum in pel-
lendis dæmonibus, & aliis mirabilibus fa-
ctis à Christo in confirmationem suae diu-
nitatis, agnouit, & Christum filium Dei
esse praedicauit, Luc. 4. vers. 41. & alibi. Li-
cet forte de noticia talis & tam firma
non fuerit, & caeca malitia dæmonum non
sape vacillaret. Alioqui enim quomodo ip-
sus mortem procurasset, ex qua mundi
salutem, & regni sui tenebrarum euer-
sionem securam videbant. Procurasse autem
testatur ipse Christus, cum dixit: *Hec est hora
vestra, & potestas tenebrarum.* Ad hoc tamen
probandum non valet illud 1. Cor. 2. vers.
8. *Quam (scilicet Verbi Incarnationem) ne-
mo principum huius saeculi cognouit. Si enim co-
gnouissent, nunquam Dominum gloriae crucifixis-
sent.* Nam Paulus eo loco per principes, non
intelligit dæmones, sed principes Iudaeo-
rum, ut communiter exponunt sancti Pa-
tres, & interpretes ibidem.

De gratia supernaturali, & fide, aliis-
que virtutibus, earumque actibus superna-
turalibus idem docent sancti Patres: cum
soli Deo tribuunt ut sciat certū quis in
eum credat, quis non. Iuxta illud Ioan. 2.
vers. 23. & sequent. *Multi crediderunt in no-
mine eius, &c. Ipse autem Iesus sciebat
semetipsum eis, eo quod ipse nosset omnes, &c.*
Ipsa enim sciebat quid esset in homine. Ex quo
patet inferunt Christi diuinitatem Augu-
stin. & Cyril. ibidem, aliique Patres. Et
idem Augustin. lib. 12. de Genesi ad lit.
cap. 17. dicit à dæmone non fuisse naturali-
ter cognitum, quanta virtutis interioris es-
set Iob, & quanta gratia; alioquin non
fuisse aggressurum. Ratio à priori est di-
uerfitas ordinis inter intellectum An-
geli naturaliter spectatum, & res su-
pernaturales: quae sicut entitativē sunt
alterius eiusdem ordinis, quam sit na-
tura Angelorum: videntur etiam non im-
merito esse obiecta illi disproportionata
quoad noticiam propriam & germanam
entis supernaturalis quae talis, & esse

93.

Exponitur
status qua-
estioni.

94.

95.

Supernatu-
rale est du-
plex: quo-
ad substan-
tiam, & quo-
ad modum.

96.

Supernatu-
ralia quoad
substantiam
sunt natu-
raliter An-
gelis igno-
ta.

97.

Augusti-
nus tract. 11.
Cyrillus lib.
2. in Iohann.
cap. 3. 18.

extra ac supra sphaeram, cognitionis naturalis, quae naturam Angelorum sequitur, eique commensuratur.

98. Posteriora vero, quae sunt tantum quoad modum supernaturalia non consentent à Theologis communiter excedere vim naturalem cognitionis Angelicæ. Quia sunt simpliciter intra limites ordinis naturalis secundum se, vel secundum aliquid simile specificè, aut quasi specificè. Ideoque si aliunde nihil obstat, non est cur subtrahantur cognitioni Angelorum. Atque ita norunt Angeli naturaliter Christi Domini humanitatem carere propria substantia: & accidentia Eucharistica privari inhærentia: & Christum esse sub speciebus modo spiritali, non est, indivisibili, qui modus nihil aliud est, quam Christus ipse replicatus in modum spiritus, non minus de se cognoscibilis, quam spiritus replicatus in spatio divisibili. Quae replicatio licet Angelo sit naturalis, non corporis non obstat, quin sit in utroque cognoscibilis, quantum est de se. Quemadmodum licet penetratio corporum non sit naturalis, ut est penetratio Jurium formarum substantialium vel accidentalium: utraq; tamen est de se cognoscibilis aequaliter. Connaturalitas enim vni & non alteri, non insauit, neque auget cognoscibilitatem, cum Alioqui res eadem vel similis sit. Ut ex opposito, licet gratia & gloria esse alicui creaturæ connaturalis, non propterea magis ab Angelo cognosci possit in tali creatura, quam in aliis, quibus est supernaturalis. Connaturalitas enim illa non faceret, ut esset Angelo naturaliter cognoscibilis, cum alioqui secundum se sit entitativè supernaturalis.

99. Dices: si demones cognoscebant naturaliter humanitatem Christi privatam esse propria substantia: quomodo statim ab

initio non inde cognouerunt, tanquam ex certo indicio terminari diuina? Respondeo primo esse forte possibile substantiam creatam privari propria substantia, neq; tamen terminari aliud: quod multi putant esse verisimile. Quod si non possit, tamen id ipsum potest latere Angelum: quia non cognoscit quicquid Deus potest supernaturaliter, aut quicquid non implicat in ordine ad absolutam eius potentiam. Poterat etiam Dæmon suspicari mysterium, & presumere impediri à Deo cognitionem substantiæ creatæ & naturalis. Ac denique licet dæmonis potuisse presumere hypostaticam unionem diuinam; at non ideo certo nosse, multoque minus germanè: de qua notitia nunc loquimur.

100. Instabis, quia modus hypostaticæ unionis, non est quid supernaturale in substantia, magis quam existentia indivisibilis corporis Christi in Eucharistia. Ergo poterat à Dæmone cognosci. Respondeo negando antecedens. Nam unio illa inuoluit hypostaticam Verbi diuini, & ex parte identificat eam illa. Vnde saltem eatenus est supernaturalis in substantia, & superat omnem vim causarum naturalium, sive in seipsa, sive in simili specificè, aut quasi specificè. Infinitè enim distat ab unionibus, aut modis subsistendi quorumuis eandem ordinis naturalis. At præsentia Christi indivisibilis nihil aliud est: quam ipsa met entitas naturalis corporis Christi replicati indivisibiliter, ita, ut sit totum in toto spatio, & totum in qualibet eius parte. Quæ præsentia similis est indivisibili præsentia Angeli, excepta penetratione partium eiusdem corporis, quæ non est aliud in substantia, quam ipse partes corporis, & quoad modum illum se habent si non differunt per penetrationem plurium formarum materialium, naturaliter possunt, & ab Angelis cognoscibili.

Satis fit obiectio.

100. Vniq; hypostatica non videtur à dæmonibus.

DISPUTATIO

QUADRAGESIMA.

De modo cognitionis Angelicæ.

Sect. I. An intellectus Angeli sit quandoque in potentia, quandoque in actu intelligendi: aut contra, necessario semper intelligat?

Sect. II. An Angelus possit multa ut multa intelligere?

Sectio III. An Angeli discurrant intelligendo?

Sectio IV. De reliquis ad modum cognitionis Angelicæ pertinentibus.